

ӘДІСТЕМЕЛІК БЮЛЛЕТЕНЬ

«Студенттердің тәжірибедегі өздік жұмысы, кәсіптік құзіреттердің қалыптасу негізі»

Оқу слесарлық практикасын өткізу кезінде өзіндік жұмыс арқылы кәсіби құзіреттерді дарыту

"Студенттердің өзіндік жұмысы оқу процесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын дамыту студенттердің өз бетінше білім алу және оны пайдалану, ғылыми және оқу әдебиеттерімен жұмыс істеу дағдыларын, алынған нәтижелерді талдау дағдыларын, жалпы оқуға шығармашылық көзқарасын, яғни білікті және бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау үшін не қажет екенін тұжырымдауға ықпал етеді".

Сонымен бірге, тәжірибе көрсеткендей, бірінші курс студенттері Тәуелсіз оқу қызметіне дайын емес. Оқу барысында түлектер өзіндік жұмыс дағдыларын игермейді. Нәтижесінде, қазіргі уақытта СӨЖ рөлі мен көлемінің артуы мен бірінші курс студенттерінің осы қызмет түріне дайындалмауы арасында қайшылық бар. Сондықтан студенттерді өз бетінше жұмыс істеуге арнайы даярлау қажет екендігімен келісуге болмайды және әр мұғалім осы дайындықпен айналысуы керек.

Біздің ойымызша, СӨЖ ұйымдастырудың басты міндеттерінің бірі-өзін-өзі тәрбиелеудің ұтымды әдістері мен әдістерін игеру. Баспа мәтінімен жұмыс жасау барысында студенттерді концепт жасауға, рецензиялауға, үзінділер жасауға, мәтін жоспарын, сонымен қатар тезистер мен аннотацияларды жасауға үйрету керек. Студент мәтіндегі басты нәрсені бөліп көрсету дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін арнайы тапсырмаларды алуы керек.

Оқу процесіне өзіндік жұмысты енгізу кезінде өзіндік жұмысты ынталандыру негізгі бағыттар болып табылады; шығармашылық пен дербестікке баса назар аударатырып, зерттеу қызметін жүргізу білімін, іскерлігін және дағдыларын қалыптастыру және дамыту; алынған білімді қазіргі қоғамның іс жүзінде маңызды міндеттері үшін қолдану мүмкіндігі.

Осыған байланысты СӨЖ мақсаттарын келесідей құрылымдауға болады: пәндік дайындық мақсаттары – пәндік және пәнаралық білім мен іс – әрекет әдістерін игеру; пәннен тыс дайындық мақсаттары-негізгі және кәсіби құзіреттіліктерді игеру, олардың біліміне құндылық қатынасын қалыптастыру

Біздің ойымызша, СӨЖ ұйымдастырудың басты міндеттерінің бірі-өзін-өзі тәрбиелеудің ұтымды әдістері мен әдістерін игеру. Баспа мәтінімен жұмыс жасау барысында студенттерді концепт жасауға, рецензиялауға, үзінділер жасауға, мәтін жоспарын, сонымен қатар тезистер мен аннотацияларды жасауға үйрету керек. Студент мәтіндегі басты нәрсені бөліп көрсету дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін арнайы тапсырмаларды алуы керек..

Бижумбаев А.Р. – өндірістік оқыту шебері

Автомобильдердің электр жабдықтары бойынша оқу практикасын өткізу кезінде өзіндік жұмыс арқылы кәсіби құзіреттілікке баулу.

Кәсіби құзіреттілікті қалыптастыру проблемасы әсіресе әлеуметтік қайта құрулар мен реформалар кезінде өткір тұр. Мұндай жағдайда адам қызметінің сандық және сапалық көрсеткіштері туралы мәселе аса маңызды іске айналады. Адамның кәсіби қызметке қатысуы қызмет субъектісінің жеке басына, кәсіби дайындығына, тәжірибесі мен кәсіби маңызды қасиеттерінің болуына байланысты. Екінші жағынан, бұл сонымен қатар объектінің және қызмет саласының ерекшеліктеріне, осы мамандықтың сипаттамаларына және оқытудың мазмұнын, бағыты мен мерзімдерін, сондай-ақ кәсіби дайындық құралдары мен әдістерін анықтайтын кәсіби қызметтің нақты түріне байланысты.

Осылайша, біздің ойымызша, Кәсіби құзіреттілік-бұл кәсіби қызметтің белгілі бір саласында алған білім, дағды, тәжірибе, ақпараттық байлық және басқа қасиеттер деңгейін көрсететін маманның зияткерлік, психологиялық, моральдық және белсенді (функционалды) құзіреттерінің жүйесі.

Кәсіби қызметтің құрылымын қалыптастыру ЖОО-ның оқу және оқудан тыс қызметі шеңберінде қамтамасыз етілуі тиіс. Бұл қамтамасыз етудің шарттарын іздеу, әрине, оқу іс-әрекеті мотивтер, мақсаттар, тақырыптар, іс-әрекеттер, құралдар, нәтижелер бойынша кәсіби іс-әрекеттерден айтарлықтай ерекшеленгендіктен, оқу іс-әрекетін кәсіби іс-әрекетке айналдыру жолдары мен құралдарын іздеу керек деген қорытындыға әкеледі. Біз оқу процесінің бір бөлігі ретінде осы мәселені шеше алатын өндірістік тәжірибені осындай құралдардың бірі ретінде қарастыруға болады деп санаймыз. Тәжірибе шеңберіндегі білім беру процесі дұрыс, педагогикалық мағынада және тиімді жағдайларда жүзеге асырылуы керек. Құзіретті маманның тұтас және үйлесімді қалыптасуын қамтамасыз ететін оқушының оқу, тәрбие және даму ішкі жүйесінде жүруі керек.

Жеке тұлғаны әлеуметтендірудің әртүрлі құралдарының ішінде өндірістік тәжірибе ерекше орын алады, өйткені оның ерекшелігіне байланысты ол әлеуметтік шындыққа тәғыз байланысты және студенттің теориялық дайындығы мен оның болашақ тәуелсіз қызметі арасындағы байланыс ретінде қызмет етеді. Өндірістік тәжірибе өмірлік тәжірибемен байланып, студенттің әлеуметтік байланыстарын кеңейтуге, өзін-өзі басқару дағдыларын қалыптастыруға жағдай жасайды. Ұжымда әртүрлі адамдармен қарым-қатынас жасай отырып, туындаған өндірістік мәселелерді шешуге қатыса отырып, студент арнайы дағдылар мен құнды адамгершілік қасиеттерді көрсетеді, дамытады және нығайтады. Тәжірибе барысында студенттер белгілі бір нормалар жүйесін, ережелерді, әлеуметтік рөлдер мен құндылықтарды тікелей игереді, бұл болашақта олардың білім саласындағы білікті маман ретінде жүзеге асырылуына көмектеседі. Өндірістік тәжірибе әлеуметтік-мәдени функцияларды орындайтын арнайы әлеуметтік-білім беру ортасы ретінде әрекет етеді: оқушының тұлға, субъект және тұлға ретінде дамуы мен қалыптасу процесін тездетеді, руханилықтың, құндылық бағдарларының және моральдық Қағидалардың қалыптасуын қамтамасыз етеді. Бұл үнемі ұлғайып отырған саласы маманның кәсіптік қызметін қамтитын барлық көп байлық опосредованның мәдениетімен байланыстарын, қоршаған ортамен. Тәжірибе өз іс-әрекеттерінен, бақылауларынан және қабылдауларынан тәжірибе алуға, зерттелетін объектілердің өмірлік маңыздылығын ашуға, өз іс-әрекеттерінің принциптерін түсінуге және оларды жаңа жағдайларда басшылыққа алуға үйретеді, сондай-ақ адамның өзін-өзі жетілдіруінің өзін-өзі дамытуын және өзін-өзі іске асыруын ынталандыратын қажетті әлеуметтік органы жасайды, бұл әсіресе оның даму перспективаларын ескере отырып, түбегейлі өзгеретін қоғам жағдайында маңызды.

Өндірістік практика процесін құрылымдау қажеттілігіне байланысты біз өзара байланысты төрт кезеңді бөліп көрсетеміз, олардың мазмұнын әзірлеу студенттердің кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру деңгейін арттыруға мүмкіндік береді: бейімделу, сынақ-жаттығу, бекіту және сынақ. Біз анықтаған өндірістік практиканың әр кезеңінде студенттің нақты және мұқият ойландырылған мазмұны, формалары мен қызмет түрлері бар..

Ерапов Т.Е., - өндірістік оқыту шебері

Оқу слесарлық практикасын өткізу кезінде өзіндік жұмыс арқылы кәсіби құзіреттерді дарыту

Білім беру жүйесі әлемдік білім беру кеңістігіне енуге бағдарланған, сондықтан білім беру сапасы алынатын білім беру қызметтері деңгейінің әлемдік стандарттар мен нормаларға сәйкестігі тұрғысынан қаралады. Бүгінгі күні мамандарды даярлаудың халықаралық еңбек нарығында бәсекеге түсуге мүмкіндік беретін осындай сапаға қол жеткізу басым болып табылады. Нарыққа қатынастар жағдайында және білім беру мазмұнына, оқу процесін ұйымдастырудың күрделене түсетін талаптары болашақ мамандарды даярлаудың сапасы мен тиімділігін арттырудың жаңа резервтерін іздеуді қажет етеді. Қоғамның әлеуметтік саласындағы өзгерістер, әлеуметтік процестерді ақпараттандыру, әлеуметтік салаларды технологияландыру Құзіретті мектепке ауыстырылған білім беруді орынсыз етті. Ресейде білім беруді дамытудың 2009-2013 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы кәсіби құзіретті тұлғаны, бәсекеге қабілетті маманды, кәсіби міндеттерді өз бетінше және шығармашылықпен шешетін, кәсіби қызметтің жеке және әлеуметтік маңыздылығын білетін, оның нәтижелеріне жауап бере алатын стратегиялық даму жоспарының басымдықтары негізінде көп деңгейлі білім берудің ұлттық жүйесін жаңғырту жолдарын белгіледі.

Кәсіби құзіреттілікке байланысты заманауи аспектілер мен зерттеулер мынадай жұмыстарда көрініс табады болашақ жұмысшылар мамандарының кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру. Осыған байланысты мамандардың кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру және дамыту мәселесіне жеткілікті көңіл бөлінеді, дегенмен оны шешудің жаңа ғылыми-педагогикалық тәсілдерін іздеу міндеті әлі де өзекті болып қала береді. Осындай проблемалардың бірі аудиториядан тыс қызметте, оның ішінде өндірістік практиканың өту кезінде кәсіби құзіреттілікті қалыптастыру болып табылады.

Бүгінгі таңда өндірістік практика кәсіби бейімделу мен дағдыларды қалыптастыру, болашақ мамандардың танымдық және шығармашылық белсенділігін дамыту, олардың кәсіби бағыты мен дайындық деңгейін диагностикалау құралы ретінде ғана емес, сонымен қатар кәсіби құзіреттілікті қалыптастыру құралы ретінде де қарастырылуы керек. Қазіргі қалыптасқан тәжірибе жүйесі студенттердің шығармашылық белсенділігі мен кәсіби қызметті игеруді тәуелсіздігін дамытуға толық сәйкес келмейді. Студенттер теориялық білімнің практика кезінде өздері орындаған нақты міндеттермен байланысын әрдайым біле бермейді, бұл маманның кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру процесін едәуір қиындатады. Осы себепті мамандардың кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру мақсатында өндірістік практиканы ұйымдастырудың және жүргізудің белгілі бір тәсілдерін әзірлеу, атап айтқанда, студенттердің өз қызметінің нәтижелерін болжау, оқу және практикалық мәселелерді шешудің жолдары мен әдістерін іздеу стратегиясын жасау қабілеттерін қалыптастыру өзекті болып табылады. Сондықтан басым міндеттердің бірі оқу іс-әрекетін кәсіби қызметке айналдыру үшін оңтайлы жағдайларды анықтауға бағытталған өндірістік практика бойынша әдістемелік әзірлемелермен қамтамасыз ету болып табылады. Жоғарыда айтылғандардың өзектілігі тек әлеуметтік тапсырыспен ғана емес, сонымен бірге терең экономикалық, әлеуметтік-мәдени қайта құру және Ресей мен әлемдік кеңістіктегі білімнің интеграциясы жағдайында оқушының өзін-өзі анықтау және өзін-өзі көрсету қажеттіліктерімен де анықталады.

Белгілі бір жұмыс санына қарамастан, жоғарыда айтылғандардың бәрі аталған мәселенің жеткіліксіз дамуын көрсетеді.

Ереже Б.З. өндірістік оқыту шебері

Өндіріс пәндерінің
бірлестігі